

Schoolondersteuningsprofiel

School: OBS Jules Verne

Adres: Drechterwaard 19 1824 EX Alkmaar

Website: www.obsjulesverne.nl

Werkgebied: Alkmaar Oost

Samenwerkingsverband: Passend primair onderwijs Noord-Kennemerland

Website: www.ppo-nk.nl

Inhoud

1. Inleiding schoolondersteuningsprofiel

- 1.1 Wat is een schoolondersteuningsprofiel?
- 1.2 Waarom een schoolondersteuningsprofiel?
- 1.3 Relatie met het ondersteuningsplan van Passend primair onderwijs Noord-Kennemerland
- 1.4 Relatie met schoolontwikkelplan-schoolgids

2. Algemeen

- 2.1 Wat is passend onderwijs?
- 2.2 Samenwerking binnen Passend primair onderwijs Noord-Kennemerland
- 2.3 Ouders en kind
- 2.4 Ouders en kind op onze school

3. Onderwijsondersteuning

- 3.1 Visie op onderwijsondersteuning en de ambitie
- 3.2 TOPdossier (Totaal Ontwikkel Plan)
- 3.3 Onze uitgangssituatie
- 3.4 Analyse schoolpopulatie
  - 3.4.1 Factoren leerlingen
  - 3.4.2 Factoren opvoedsituatie thuis
  - 3.4.3 Factoren sociaal netwerk van de leerlingen
- 3.5 schema verwijzing/uitstroom en extra ondersteuning
- 3.6 inrichting onderwijsondersteuning
  - 3.6.1 Toetsen en testen
  - 3.6.2 leerlingvolgsysteem (LVS)
  - 3.6.3 Pedagogisch klimaat
  - 3.6.4 Besprekmomenten
  - 3.6.5 Leerlingen met extra zorg
  - 3.6.6 Kinderen met lees- en/of spellingproblemen (waaronder dyslectische kinderen)
  - 3.6.7 Leerlingen met doublure
  - 3.6.8 Zieke leerlingen
  - 3.6.9 Kleuterverlenging
  - 3.6.10 De overgang van groep 1 naar groep 2
  - 3.6.11 Criteria voor de overgang van groep 2 naar groep 3
  - 3.6.12 Criteria voor de overgang van groep 3 naar groep 4 en andere groepen

4. Ons schoolondersteuningsprofiel

- 4.1 De leerling heeft specifieke behoefte aan een leeromgeving die voorspelbaar en gestructureerd is.
- 4.2 De leerling heeft specifieke behoefte aan uitdagend en aangepast onderwijs binnen een eigen leerlijn, omdat hij/zij naar verwachting het fundamentele niveau (IF) niet haalt.
- 4.3 De leerling heeft specifieke behoefte aan een uitdagende, verrijkende, verdiepende en verbrede leeromgeving, die verdergaat dan het bestaande curriculum.
- 4.4 De leerling heeft specifieke behoefte aan een taalrijke leeromgeving, waarbij hij/zij taalvaardigheden ontwikkelt in een communicatief ingestelde omgeving waarbij er veel interactie is tussen spreker en ontvanger.
- 4.5 De leerling heeft specifieke behoefte aan oplossingsgerichte gedragsinterventietechnieken die de leerling zelfstandig toepast in verschillende situaties.
- 4.6 De leerling heeft specifieke behoefte aan een passend leesonderwijs om leeftijd adequate teksten te lezen en te begrijpen.
- 4.7 De leerling heeft specifieke behoefte aan passend rekenonderwijs om leeftijd adequate rekenstrategieën toe te passen.
- 4.8 De leerling heeft specifieke behoefte aan een aangepaste, compenserende en toegankelijke omgeving (lichamelijk, audiologisch en/of visueel).
- 4.9 De leerling heeft specifieke behoefte om zijn/haar leren te ontwikkelen en zichzelf bij te kunnen sturen in het leren (executieve functies).

5. Extra ondersteuning: ondersteuningsniveaus en werkwijze

5.1 Ondersteuningsniveaus

5.2 Werkwijze

6. Grenzen aan de ondersteuning van onze school

1. Inleiding schoolondersteuningsprofiel

1.1 Wat is een schoolondersteuningsprofiel?

In het schoolondersteuningsprofiel leggen we ten minste eenmaal per 4 jaar vast welke ondersteuning onze school kan bieden aan leerlingen die dat nodig hebben. Ook staat hierin welke ambities onze school heeft voor de toekomst. We nemen ons profiel ieder jaar opnieuw door en passen het dan aan op kleine onderdelen.

Leerkrachten, schoolleiding en bestuur stellen samen het profiel op. Leerkrachten en ouders hebben adviesrecht via de medezeggenschapsraad.

1.2 Waarom een schoolondersteuningsprofiel?

Elke school is wettelijk verplicht om een schoolondersteuningsprofiel te hebben. Met dit profiel laat onze school zien welke extra ondersteuning we uw kind kunnen bieden. Daardoor weet u waar u aan toe bent, als het gaat om de mogelijkheden van onze school.

Op basis van het profiel bekijken we welke expertise we nog moeten ontwikkelen en wat dat betekent voor de (scholing en toerusting van) onze leerkrachten.

Het schoolondersteuningsprofiel is belangrijk voor:

- Ouders. Het biedt u informatie – wat kunt u verwachten van de school?
- De school. We zetten de beleidslijn uit – wat is onze ambitie?
- De inspectie. We leggen verantwoording af.
- Collega-scholen in ons werkgebied. We stemmen met elkaar af.
- Het samenwerkingsverband. Er ontstaat overzicht over het geheel – bieden de scholen samen een dekkend netwerk?

1.3 Relatie met het ondersteuningsplan van Passend primair onderwijs Noord-Kennemerland

Het samenwerkingsverband legt alle profielen bij elkaar om te beoordelen of het daarmee een dekkend aanbod kan realiseren. Doel is immers dat alle leerlingen passend onderwijs krijgen. Op basis van de schoolprofielen stelt het samenwerkingsverband de basisondersteuning vast. Dit is de ondersteuning die alle scholen kunnen bieden. Het gaat dan bijvoorbeeld om ondersteuning voor meer- en minderbegaafde leerlingen en om het omgaan met gedragsproblemen.

Ons schoolondersteuningsprofiel vloeit voort uit het ondersteuningsplan van Passend primair onderwijs Noord-Kennemerland. Dat is een wettelijk verplicht beleidsdocument waarin het samenwerkingsverband beschrijft waar het voor staat en hoe het dat organiseert. Het complete ondersteuningsplan is te vinden op de website: www.ppo-nk.nl.

1.4 Relatie met schoolontwikkelplan-schoolgids

Het schoolondersteuningsprofiel is een aanvulling op het schoolplan. In het schoolplan vindt u de verantwoording van hoe basisschool Jules Verne werkt en hoe de school zich wil ontwikkelen. Elk schooljaar vertalen we als team, samen met ouders, de ambities naar activiteiten in een jaarplan. Alle belangrijke informatie over de dagelijkse gang van zaken wordt aan u medegedeeld via de Schoolgids.

2. Algemeen

2.1 Wat is passend onderwijs?

Op 1 augustus 2014 trad de wetwijziging passend onderwijs in werking (en daarmee een ander stelsel voor extra onderwijsondersteuning). Passend onderwijs heeft tot doel om zo goed mogelijk onderwijs te bieden aan ieder kind, ongeacht de extra onderwijs- en ondersteuningsbehoefte.

Passend onderwijs berust op drie pijlers:

- Schoolbesturen/scholen hebben de taak (zorgplicht) om leerlingen een zo goed mogelijke plaats in het onderwijs te bieden.
- Iedere school is verplicht om een ondersteuningsprofiel op te stellen. Op deze wijze is duidelijk welke extra ondersteuning een school kan bieden.
- Scholen, reguliere basisscholen, speciale basisscholen en scholen voor speciaal onderwijs cluster 3 en 4 werken samen in regionale samenwerkingsverbanden passend onderwijs. Voor onze regio is dat Passend primair onderwijs Noord-Kennemerland (www.ppo-nk.nl). Het samenwerkingsverband heeft een ondersteuningsplan opgesteld en is (mede)verantwoordelijk voor een dekkende ondersteuningsstructuur, het toewijzen van de extra ondersteuning en de toelaatbaarheid tot scholen voor speciaal basisonderwijs en speciaal onderwijs cluster 3 en 4.

2.2 Samenwerking binnen Passend primair onderwijs Noord-Kennemerland

Alle basisscholen en scholen voor speciaal (basis)onderwijs in Noord-Kennemerland werken samen in 8 werkgebieden. Samen met de 14 betrokken schoolbesturen en gemeenten zorgen we voor een dekkend onderwijs-zorgaanbod. Belangrijke partners in ieder werkgebied zijn jeugdhulp en de leerplichtambtenaren van de gemeenten. We zijn met elkaar verbonden, zodat we optimaal aansluiten op uw kind.

Soms blijkt al tijdens de aanmelding dat uw kind méér nodig heeft dan de school in eerste instantie kan bieden. Soms wordt dat pas in de midden- of bovenbouw duidelijk. Heeft uw kind extra onderwijsbehoeften? Dan schakelen wij de consulent passend onderwijs van ons werkgebied in. Samen met u gaan we op zoek naar de beste oplossing voor uw kind. Daarbij hanteren we een duidelijk omschreven werkwijze, waarover u meer kunt lezen in hoofdstuk 5. Zo zorgen we ervoor dat alle stappen in de juiste volgorde worden gezet.

2.3 Ouders en kind

Ouders zijn in ons samenwerkingsverband educatieve partners. U bent altijd betrokken bij het bepalen van het passende onderwijs – zie ook hoofdstuk 5 – u neemt deel aan het multidisciplinair overleg (MDO) met de leerkracht, intern begeleider en de consulent passend onderwijs van het samenwerkingsverband. Ouders zijn partners in de besluitvorming en geven toestemming voor de uitvoering van de gemaakte afspraken. Tijdens het MDO maken we stapsgewijs een passend plan en leggen we afspraken vast. Het TOPdossier (Totaal Ontwikkel Plan), een webbased programma, helpt ons hierbij.

2.4 Ouders en kind op onze school

Leerkrachten en ouders hebben een gemeenschappelijk belang: dat hun leerling c.q. kind zich, gezien zijn mogelijkheden en talenten, optimaal ontwikkelt op school en thuis. In de samenwerking hebben zowel leerkrachten als ouders een wezenlijke bijdrage. Onderwijs geven is de primaire verantwoordelijkheid van het schoolteam. Opvoeden is de primaire verantwoordelijkheid van ouders. Ouders kunnen meedenken over het onderwijs en leerkrachten over de opvoeding. Voor kinderen is het van groot belang dat de samenwerking tussen hun leerkracht en ouders constructief verloopt. Zij hebben leerkrachten en ouders nodig die op één lijn zitten, dit geeft jonge kinderen veiligheid en oudere kinderen houvast.

De beleidsvoornemens van Obs Jules Verne zijn de komende schooljaren gebaseerd op 3 kernpunten namelijk: leren van en met elkaar, eigenaarschap van het eigen leerproces en uitdagend leren.

Om de ontwikkeling van de kinderen te bespreken worden er kindgesprekken gevoerd die gekoppeld worden aan de rapportgesprekken. Vanaf groep 5 zijn de kinderen bij de gesprekken aanwezig. Wij

betrekken de kinderen bij hun eigen ontwikkeling, omdat zij goed in staat zijn aan te geven wat hun onderwijsbehoeften zijn. Leerlingen kunnen leerkrachten ook waardevolle feedback geven: wat doen leerkrachten goed en wat zouden ze beter kunnen doen?

Zie schoolplan 2015-2019, taalbeleidsplan/VVE

3. Onderwijsondersteuning

3.1 Visie op onderwijsondersteuning en de ambitie

Wij streven ernaar dat elke leerling zich bij ons op school veilig kan voelen en gerespecteerd wordt zoals hij/zij is. Ons doel is dat ieder kind zich zo ver mogelijk kan ontwikkelen binnen zijn eigen mogelijkheden.

Onze ondersteuningsstructuur sluit aan op de werkwijze van ons samenwerkingsverband Passend primair onderwijs Noord-Kennemerland (zie hoofdstuk 5).

Alle scholen binnen het samenwerkingsverband bieden vastgestelde basisondersteuning. Er zijn 4 aspecten van basisondersteuning:

1. de basiskwaliteit van de school, vastgesteld door de inspectie;
2. de kwaliteit van de ondersteuningsstructuur van de school;
3. planmatig werken op het niveau van de leerling;
4. preventieve en licht curatieve interventies zoals protocollen dyslexie en dyscalculie, fysieke en/of sociale toegankelijkheid, curatieve ondersteuning in samenwerking met school interne en externe specialisten.

We werken met leerkrachten en een intern begeleider die in staat zijn om aan deze basisondersteuning te voldoen. We streven ernaar dat iedere leerling binnen onze school de zorg krijgt die hij/zij nodig heeft. De ondersteuning moet toereikend zijn voor leerlingen zodat zij kunnen functioneren zonder dat de eigen veiligheid of die van hun omgeving in het geding komt.

In het samenwerkingsverband Primair Passend Onderwijs-Noord Kennemerland onderscheiden we de volgende 4 niveaus van ondersteuning:

- ondersteuningsniveau 0: basisondersteuning;
- ondersteuningsniveau 1: lichte ondersteuning als onderdeel van de basisondersteuning;
- ondersteuningsniveau 2: extra ondersteuning binnen de school, gericht op preventie en vroegtijdig handelen;
- ondersteuningsniveau 3: extra ondersteuning door externen;
- ondersteuningsniveau 4: speciaal basisonderwijs of speciaal onderwijs, S(B)O.

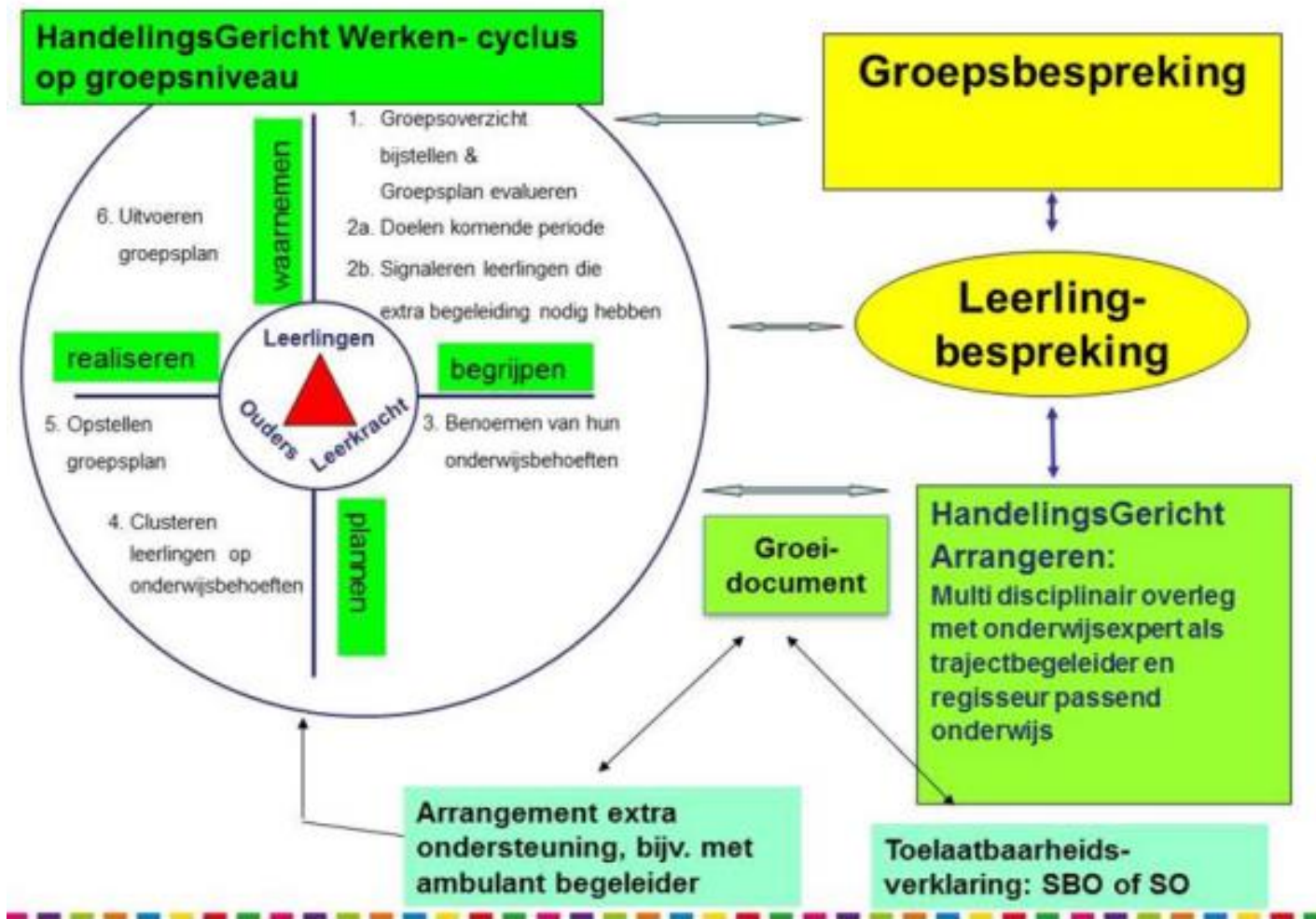
Binnen alle niveaus van ondersteuning voert de leerkracht de cyclus handelingsgericht werken uit. Elke cyclus (minimaal twee keer per schooljaar) wordt afgerond met een groepsbespreking. Tijdens de evaluatie/bespreking wordt altijd gekeken of het ondersteuningsniveau nog passend is bij een leerling en deze wordt zo nodig aangepast. Voor een verder toelichting op de ondersteuningsniveaus zie hoofdstuk 5.1.

3.2 TOPdossier (Totaal Ontwikkel Plan)

Het TOPdossier is een digitaal groeidocument dat de school en leerkracht praktische handvatten biedt om een leerling effectief te ondersteunen. Het is geschikt om te communiceren en samen te werken met:

- leerling en ouders;
- speciaal basisonderwijs, speciaal onderwijs en voortgezet (speciaal) onderwijs;
- externe partners zoals jeugdhulp of zorg.

Groepsbesprekingen, leerlingbespreking en het multidisciplinair overleg vormen samen de motor van het handelingsgericht werken en arrangeren. Alle betrokken partijen leveren hun bijdrage, en de inzichten en afspraken worden vastgelegd in het Topdossier. Het Topdossier is ingebed in het cyclisch handelingsgericht werken in de school. Samen werken we aan overzicht, inzicht en uitzicht voor kinderen met extra onderwijsbehoeften.

3.3 Onze uitgangssituatie

Door onze eigen uitgangssituatie in beeld te brengen, kunnen we als school beter aansluiten bij de onderwijsbehoeften van onze kinderen en ouders. Deze nemen we ook mee in onze ambities, schoolplan en professionalisering.

Het leren en de ontwikkeling van kinderen wordt beïnvloed door een heel scala aan factoren. Wij hebben daar niet altijd invloed op, maar kunnen er wel zo veel mogelijk rekening mee houden in het belang van de kinderen.

Factoren die van invloed zijn op het leren en de ontwikkeling van kinderen:

- maatschappelijke ontwikkelingen;
- factoren leerlingen;
- factoren thuissituatie;
- factoren sociale netwerk.

Maatschappelijke ontwikkelingen

Scholen – en vooral passend onderwijs – hebben een maatschappelijke opdracht. We dragen zorg voor een optimale omgeving, waarin alle kinderen zich kunnen ontwikkelen en hun talenten leren benutten om als volwaardig mens te leven. We bereiden leerlingen voor op de toekomst, zodat zij als volgende generatie de verantwoordelijkheid kunnen nemen voor zichzelf, mens en milieu.

In onze maatschappij zien we de volgende tendensen:

- Het aantal kinderen met uiteenlopende onderwijsbehoeften neemt toe. Met passend onderwijs als basis worden deze kinderen op de school in de buurt aangemeld. Om zo goed mogelijk aan te

sluiten op de belangrijkste onderwijsbehoeften, werken we volgens de handelingsgerichte methodiek¹. We kijken vooral preventief naar wat de leerling nodig heeft. De toenemende verschillen tussen kinderen vragen van scholen maatwerk.

- Sociale verkeer is veranderd door sociale media. Kinderen groeien op met dagelijks gebruik van computer, smartphone en tablet. De digitalisering van de samenleving maakt veilige digitale communicatievaardigheden voor kinderen steeds belangrijker. Deze ontwikkeling heeft ook gevolgen voor het leren en het opdoen van kennis. Vaardigheden als samen delen, samen leren en samen creëren, kritisch denken, problemen oplossen zijn belangrijker en complexer geworden.
- De ouderpopulatie is divers. Er zijn meer verschillende manieren van opvoeden. Opvoedingsoriëntaties worden beïnvloed door herkomst, geloof, sociale status en opleiding. Ouders vormen voor kinderen de context waarin ze opgevoed worden. Partnerschap tussen ouders en school is dan ook belangrijk om elkaars opvoedingsoriëntatie te begrijpen én af te stemmen in het belang van het kind.

3.4 Analyse schoolpopulatie

Analyse schoolpopulatie bevat 3 onderdelen:

- factoren leerlingen;
- factoren opvoedsituatie leerlingen;
- factoren sociale netwerk van de leerlingen.

3.4.1 Factoren leerlingen

OBS Jules Verne heeft rond de 10% gewichtenleerlingen. Rond de 25% van onze leerlingen heeft een buitenlandse afkomst. Ze zijn afkomstig uit verschillende landen.

De leerlingen worden ingedeeld in 4 ondersteuningsniveaus. (zie paragraaf 3.1) We hebben leerlingen met niveau 0 t/m 3 binnen onze school. Leerlingen met niveau 4 gaan naar het SBO/SO.

Om ervoor te zorgen dat kinderen een betere start maken aan het begin van de basisschool en om onderwijs- of ontwikkelingsachterstand bij jonge kinderen tot 6 jaar te verminderen, bieden wij vroegschoolse educatie aan (VVE). Daarnaast werken we met een Taalplusklas. Zodra kinderen bij ons op school komen, wordt na zes weken een toets afgenomen en worden kinderen met een IV of V score meegenomen in de kleuterplusklas gedurende 1 schooljaar. De subsidie voor deze voorziening wordt jaarlijks toegekend door de gemeente Alkmaar. (Zie protocol VVE.)

Als we kijken naar de uitstroom van de afgelopen jaren zitten wij op een gemiddelde uitstroom van VMBO TL met uitschieters naar boven en naar beneden. Zie schoolgids.

Aan het einde van groep 8 nemen wij de IEP Eindtoets af om de verplichte vaardigheden lezen, taalverzorging en rekenen te meten. Deze IEP Eindtoets is in schooljaar 2015-2016 voor het eerst afgenomen. Hieruit komt naar voren dat we hoger scoren op taal dan op rekenen. We scoren rond het landelijk gemiddelde

Kinderen die moeite hebben met begrijpend lezen en/of woordenschat worden uitgenodigd om deel te nemen aan de Academie072. De kinderen krijgen de gelegenheid te werken aan hun taalvaardigheid, zodat ze hun talenten volop kunnen ontwikkelen. Het is een naschoolse voorziening voor kinderen uit de groepen 6 t/m 8 die naar het VMBO, HAVO of VWO kunnen. De aanvraag voor de subsidie wordt jaarlijks ingediend bij de gemeente Alkmaar. Wij zijn blij met deze extra voorziening zodat kinderen hoger uitstromen naar het voortgezet onderwijs.

Daarnaast gaan er leerlingen uit groep 6 en 7 naar de Thimklas (This is me...), een voorziening voor kinderen met hoge intelligentie. THIM biedt deze kinderen uitdaging en stimuleert de ontwikkeling van een breed scala aan vaardigheden en competenties. De kinderen krijgen extra werk mee wat op school en thuis uitgewerkt kan worden. In groep 8 kunnen kinderen deelnemen aan de masterclass. Dit wordt georganiseerd vanuit het voortgezet onderwijs. Toewijzing voor deze voorzieningen zijn te lezen in het protocol THIM en Masterclass. Voor andere slimme kinderen wordt binnen de school extra uitdagend werk aangeboden door te verrijken m.b.v. de uitdagemap.

---

¹ Handelingsgericht werken, HGW, is cyclisch oplossingsgericht en kent 4 fasen: waarnemen-begrijpen-plannen-realiseren. Bron N. Pameijer <http://wij-leren.nl/hgw-pameijer.php>

3.4.2 Factoren opvoedingssituatie leerlingen

- De school staat in een wijk met flats, rijtjeshuizen en een beperkt aantal vrijstaande huizen.
- Het opleidingsniveau van de ouders is heel divers, van laag opgeleid tot universitaire opleiding.
- In de wijk zien we dat de problematiek bij jonge kinderen groter wordt. Op dit moment wordt in samenwerking met het samenwerkingsverband, Centrum Jeugd en Gezin Alkmaar, peuterspeelzalen en de gemeente Alkmaar de problematiek in kaart gebracht. Om zo de zorg te bieden die jonge kinderen nodig hebben.

Noodzakelijke ondersteuningsbehoeften ouders:

- Betrokkenheid via inloop (onder- en bovenbouw), oudergesprekken;
- Toegang tot Cito resultaten van hun kinderen via Digiduif;
- Maandinfo;
- MR/OR;
- Kwaliteitsmeter wordt 1x per 2 jaar uitgezet onder ouders, leerlingen en leerkrachten. De resultaten worden verwerkt in een plan van aanpak;
- CJG coach kan ingezet worden bij een hulpvraag van ouders. School stimuleert hierin;
- Ouders kunnen hun kind ondersteunen door thuis te oefenen op de computer. Leerkrachten geven tips en strategieën.

3.4.3 Factoren sociaal netwerk van leerlingen

Wanneer er gekeken wordt naar de gezondheidsatlas van de gemeente Alkmaar zien we dat in de hele gemeente Alkmaar:

- 1/3 van de kinderen weinig buiten speelt. Wanneer er gekeken wordt naar onze wijk. Voor de leerlingen die in een flat wonen, wordt dit ook bemoeilijkt. Ouders moeten dit bewust voor hun kinderen organiseren. Hiervoor is een sociaal netwerk nodig. We merken dat vooral buitenlandse ouders een klein netwerk hebben.
- Bijna alle kinderen in de ochtend ontbijten;
- Er te weinig groente en fruit gegeten wordt. Daarnaast wordt er weinig water gedronken.
- Op school hebben wij gekozen om als tussendoortje altijd groente en/of fruit te eten. Zodat kinderen in ieder geval 1 stuk fruit per dag eten. Wij stimuleren kinderen om water te drinken.
- Onze school heeft het vignet gezonde school t.a.v. voeding.
- Driekwart van de kinderen regelmatig beweegt en lid is van een sportclub. De gemeente Alkmaar stimuleert het bewegen middels het Sport- en Cultuurfonds. De school is intermediair en kinderen waarvan de ouders een laag inkomen hebben kunnen in aanmerking komen voor subsidie vanuit dit fonds.
- 1/3 van de leerlingen in Alkmaar geen zwemdiploma heeft. Dit zien wij op school vooral bij buitenlandse gezinnen. Helaas is het schoolzwemmen afgeschaft. Hiervoor is geen subsidie meer.
- 6% van de kinderen regelmatig wordt gepest en dat 2% zelf pest.
- Op school maken wij gebruik van de methode Vreedzame school. Het Rots en water programma wordt standaard ingezet voor bepaalde leerlingen of groepen. Via kindgesprekken leren we kinderen te reflecteren op eigen handelen.

Binnen de school hebben we te maken met:

- CJG (Centrum voor Jeugd en Gezin) coach
- Wijkagent
- Onderwijsconsulent, een onafhankelijke deskundige waar ouders en de school een beroep op kunnen doen bij vragen over bijvoorbeeld het ondersteuningsaanbod
- Buitenschoolse opvang
- Brede school activiteiten (sport en cultuur)
- Schoolarts/verpleegkundige
- Logopedist (in de school)
- Extra voorzieningen voor leerlingen: Playing for succes (Gericht op leerlingen tussen 9 en 14 jaar die om sociaal-emotionele redenen niet de prestaties leveren die op school van ze verwacht worden), Thim klas, Academie072, Coach4you (Coach4you is bedoeld voor leerlingen die door een aantal risicofactoren extra ondersteuning nodig hebben om hun mogelijkheden in het voortgezet onderwijs voluit te realiseren).
- Externen (denk hierbij aan Visio, fysiotherapeut, psycholoog enz.)

3.5 Schema verwijzing/uitstroom en extra ondersteuning

In het schooljaar 2015-2016 zijn er in totaal:

1 leerling verwezen naar het Speciaal Basisonderwijs (SBO)

1 leerling verwezen naar het Speciaal Onderwijs (SO)

In het schooljaar 2016-2017

Hebben 12 leerlingen een TOPdossier en/of een OPP.

Hebben 6 leerlingen een eigen leerlijn (3 leerlingen daarvan hebben een TOPdossier, 2 leerlingen hebben een arrangement van Visio en 1 leerling zit op een niveau hoger).

Verwijzing naar het SBO/SO wordt jaarlijks opgenomen in de schoolgids.

Deelname aan het onderwijs:

Schooljaar 2016-2017		Aantal l.l.
Schoolloopbaan/doubleren	Verlengingen	1
	Onderbouw	1
	Middenbouw	0
	Bovenbouw	0
Ziekteverzuim 15-16. Dit % is gebaseerd 1 of meer dagdelen	Onderbouw	23%
	Middenbouw	25%
	Bovenbouw	26%
Thuiszitters	onderbouw	0
	Middenbouw	0
	bovenbouw	0
Schorsing	Onderbouw	0
	Middenbouw	0
	bovenbouw	0

Uitstroom afgelopen schooljaar:

Zie schoolgids. Dit wordt jaarlijks aangepast en via de website: scholen op de kaart.

Na 3 jaar voortgezet onderwijs:

Dit wordt momenteel in kaart gebracht.

Geboden extra ondersteuning 2016-2017

Naast de individuele begeleiding is er ook extra begeleiding geweest voor groepen (groepsarrangementen).

Onderwijsbehoeften		Onderwijsbehoeften	
specifieke behoefte aan een leeromgeving die voorspelbaar en gestructureerd is.	x	specifieke behoefte aan oplossingsgerichte gedragsinterventietechnieken die de leerling zelfstandig toepast in verschillende situaties.	x
specifieke behoefte aan passend leesonderwijs om leeftijdsadequate teksten te lezen en te begrijpen.	x	specifieke behoefte aan uitdagend en aangepast onderwijs binnen een eigen leerlijn, omdat de leerling naar verwachting het fundamentele niveau (1F) niet haalt.	x
specifieke behoefte aan passend rekenonderwijs om leeftijdsadequate rekenstrategieën toe te passen.	x	specifieke behoefte aan een uitdagende, verrijkende, verdiepende en verbrede leeromgeving, die verder gaat dan het bestaande curriculum.	x

specifieke behoefte aan een aangepaste, compenserende en toegankelijke omgeving (lichamelijk, audiologisch en/of visueel).	x	specifieke behoefte aan een taalrijke leeromgeving, waarbij taalvaardigheden worden ontwikkeld in een communicatief ingestelde omgeving waarbij er veel interactie is tussen spreker en ontvanger.	x
specifieke behoefte om het leren te ontwikkelen en zichzelf bij te kunnen sturen in het leren (executieve functies).	x	anders, namelijk:	

3.6 Inrichting onderwijsondersteuning

3.6.1 Toetsen en testen

Weten wat de leerlingen al beheersen en aankunnen is heel belangrijk. Daarom hanteren wij het Cito onderwijs- en leerlingvolgsysteem (LOVS). Alle kinderen te beginnen in groep 2 worden op onze school 2 maal per schooljaar getoetst. Deze toetsen zijn methodeonafhankelijk en landelijk genormeerd.

Aan het begin van het schooljaar wordt de toetskalender aan het team overhandigd. Hierin staat vermeld welke toetsen in welke groepen worden afgenomen en in welke periode de afname plaatsvindt. Zie bijlage toetskalender.

Op De Jules Verne wordt in groep 1 en 2 gewerkt met kleuterplein. Het observatiesysteem Bosos wordt gehanteerd. In februari en in mei worden de taal- en rekenvorderingen geregistreerd; door het hele jaar heen de overige ontwikkelingen.

Alle uitkomsten zeggen iets over de mogelijkheden van het individuele kind. Deze gegevens worden genoteerd en komen in het dossier van de leerling dat ook bij de leerlingbesprekingen gebruikt wordt. Er kan naar aanleiding van het leerlingvolgsysteem (signalerende toetsen) extra onderzoek nodig zijn. Hiervoor gebruiken wij diagnostische toetsen om de problemen precies in kaart te brengen. Ook voor kinderen die meer begaafd zijn of voor kinderen die problemen hebben met plannen e.d. is dit van belang.

Alle resultaten van niet-methode gebonden toetsen worden bewaard in het digitale administratie- en dossierpakket ESIS.

In het protocol toetsafname staat beschreven op welke wijze de toetsen afgenomen worden.

3.6.2 Leerlingvolgsysteem (LVS)

Alle gegevens van de leerlingen (observaties, leerlingbesprekingen, oudergesprekken, testresultaten etc.) worden digitaal bewaard. Deze gegevens zijn toegankelijk voor de directie, het team van leerkrachten en op verzoek ter inzage op school voor de ouders/verzorgers.

In het administratieprogramma van de Jules Verne (ESIS) worden de resultaten van de methodeonafhankelijke toetsen bewaard. Via dit programma is het mogelijk om overzichten en trendanalyses te maken. Aan de hand van deze gegevens worden de signaleringsbesprekingen voorbereid.

3.6.3 Pedagogisch klimaat

Wij proberen een sfeer te scheppen waarin de kinderen met plezier naar school gaan en waarin ze elkaars cultuur waarderen en waarbij respect voor de ander voorop staat. Om dit te bereiken gebruiken we ook de methode "De Vreedzame School".

SCOL (Sociale Competentie Observatie Lijst)

De SCOL is een vragenlijst die wij voor iedere leerling tweemaal per jaar invullen: een keer rond de herfstvakantie en de tweede keer in het voorjaar. Met de SCOL-scores brengen wij de sociale competentie van onze leerlingen systematisch in kaart.

De leerlingen uit de groepen 6, 7 en 8 vullen ook tweemaal per jaar de LeerlingSCOL in. Dit is een vragenlijst die zelfstandig ingevuld wordt. Deze wordt vergeleken met de SCOL die de leerkrachten

invullen. Met leerlingen die opvallen en uitvallen wordt een extra kindgesprek gevoerd om te bekijken wat deze leerlingen nodig hebben.

3.6.4 Bespreekmomenten

Twee keer per jaar vinden er groepsbesprekingen plaats tussen de intern begeleider en de groepsleerkracht. Alle kinderen van de betreffende groep worden dan besproken. Er worden afspraken gemaakt over de voortgang en verder begeleiding van de kinderen.

Directie en intern begeleider en andere genodigden (het zorgteam van de school) komen bijeen om leerlingen met extra zorg te bespreken, om ontwikkelingen omtrent zorg bij te houden en te bespreken en om teamzorgvergaderingen voor te bereiden. Indien nodig wordt een externe orthopedagoog ingeschakeld om advies te geven.

In de signaleringsvergaderingen worden de resultaten twee keer per jaar op schoolniveau besproken. Op onze school wordt gebruikgemaakt van groepsplannen op de gebieden technisch lezen, begrijpend lezen, spelling en rekenen. Deze plannen worden 2x per jaar gemaakt en 4x per jaar geëvalueerd en aangepast.

Op de evaluatiedag van het schooljaar worden de resultaten besproken en wordt er een planning gemaakt voor de voortgang en teamscholing van het volgend jaar.

3.6.5 Leerlingen met extra zorg

Leerlingen met extra zorg zijn de leerlingen die op cognitief en/of sociaal-emotioneel gebied meer zorg behoeven, dan de 'gemiddelde' leerling van de Jules Verne. Dit kan zijn omdat op cognitief gebied, met name de vorderingen binnen de leerstof, de prestaties onder of ver boven het gemiddelde liggen of omdat het gedrag of de gezinssituatie van de leerling aanleiding geven tot extra zorg.

Indien een kind onvoldoende scoort op de methode gebonden toetsen, of de CITO-toetsing (IV-V niveau) zal een periode van extra begeleiding volgen. Er worden binnen het groepsplan eigen doelen opgesteld waar een periode van 3 maanden aan wordt gewerkt. Wanneer er na deze extra begeleiding onvoldoende resultaat is behaald, worden er nieuwe doelen opgesteld en/of een Topdossier aangemaakt (zie hoofdstuk 2 en 5).

Voor leerlingen van groep 6 t/m 8 die een eigen leerlijn volgen, en dus niet meer met de groep mee de methode volgen, al of niet met ondersteuning, wordt een ontwikkelingsperspectief (OPP) opgesteld. Voor dyslectische leerlingen wordt m.b.t. de dyslectische problematiek geen OPP opgesteld; zij hebben wel recht op compenserende maatregelen, zie taalbeleidsplan.

De leerlingen die uitblinken hebben ook extra zorg nodig. Er wordt gewerkt met een uitdagersmap op reken en taal/spelling gebied.

Als de gezinssituatie van de leerling aanleiding geeft tot extra zorg kan het schoolmaatschappelijk werk ingeschakeld worden of kunnen ouders m.b.v. de intern begeleider contact leggen met een externe hulporganisatie. Zo nodig wordt Veilig Thuis ingeschakeld.

3.6.6 Kinderen met lees- en/of spellingsproblemen (waaronder dyslectische kinderen)

De kinderen worden vanaf groep 1 nauwgezet, systematisch gevolgd door middel van observatie. Vanuit deze signalering kan zo in een vroeg stadium extra ondersteuning worden ingezet.

Wanneer wordt een dyslexieonderzoek aangevraagd?

De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport heeft ervoor gezorgd dat diagnostiek van dyslexie en behandeling van ernstige dyslexie uit de basisverzekering wordt bekostigd. Momenteel ligt deze bekostiging bij de gemeente. Dat betekent dat wij onze leerlingen met dyslexie een perspectief kunnen bieden als onze eigen inspanningen om deze kinderen te leren lezen onverhoopt onvoldoende blijken.

Er worden bepaalde voorwaarden aan de school gesteld voordat de leerling een beroep kan doen op de regeling. De school moet op het moment van doorverwijzen de volgende informatie leveren:

1. toetsgegevens uit het leerlingvolgsysteem;
2. beschrijving van de lees- en spellingproblemen (zie de richtlijnen van het protocol Leesproblemen en Dyslexie);

3. signalering van de lees- en spelproblemen: datum, onderzoek (instrumenten en criteria, de resultaten en gegevens over de onderzoeker);
4. inhoud en duur van de extra begeleiding;
5. resultaten van de extra begeleiding en een beschrijving van het gebruikte evaluatie-instrumentarium, vaststelling van de stagnatie met vermelding van instrumentarium en normcriteria;
6. argumentatie voor 'vermoedelijke dyslexie';
7. vermelding en beschrijving van andere problematiek.

Er kan op school een taal/lees-onderzoek afgenomen worden indien dit voor de verdere ontwikkeling van een kind van wezenlijk belang is. Dit kan mogelijk resulteren in het aanvragen van een dyslexieonderzoek. De aanvraag hiervoor geschiedt alleen in overleg met en na overeenstemming binnen het zorgteam van de school. De scholen hebben een schoolbudget voor een beperkt aantal onderzoeken per jaar dat zorgvuldig wordt ingezet. Ouders zijn natuurlijk altijd vrij om zelf een onderzoek te financieren.

Ondanks het feit dat de kinderen op de basisschool nauwlettend gevolgd worden, kan het voorkomen dat pas in het voortgezet onderwijs duidelijk wordt dat een kind dyslectisch is. Dit gebeurt omdat deze kinderen in de basisschoolperiode voldoende mogelijkheden hebben om te compenseren.

3.6.7 Leerlingen met een doublure

In een enkel geval kan besloten worden een leerling te laten doubleren. Een doublure wordt overwogen onder voorwaarde dat de leerling door de doublure meer kansen zal krijgen in het vervolgtraject op school. Doublures beogen dus een gunstig effect op de didactische en sociaal-emotionele ontwikkeling.

De criteria van een eventuele doublure zijn:

- opbrengsten vanuit het leerlingvolgsysteem;
- sociaal-emotionele zorg (SCOL, observatie in de groep).

Als verwacht wordt dat een kind zal doubleren, worden de ouders tijdig op de hoogte gesteld. Het eerste gesprek rond een mogelijke doublure vindt op zijn laatst plaats in februari. Op zijn laatst in mei wordt definitief besloten tot een doublure. In het geval van een doublure wordt steeds een handelings- of begeleidingsplan opgesteld.

3.6.8 Zieke leerlingen

Als een leerling ziek is, wordt van de ouders verwacht dat de school tijdig wordt ingelicht. De ziekmelding wordt doorgegeven aan de leerkracht. Als een leerling niet afgemeld wordt, vraagt de leerkracht aan de conciërge om bij de ouders te informeren naar de afwezigheid van het kind.

Als een leerling een week ziek is, neemt de leerkracht contact op met het gezin, of telefonisch, of d.m.v. een huisbezoek. In sommige gevallen kan het kind thuis toch gemist schoolwerk maken, dit in overleg met de ouders. In andere gevallen moet met schoolwerk gewacht worden tot het kind weer op school is. Om te voorkomen dat er hiaten in de kennisontwikkeling ontstaan, zorgt de leerkracht dat de gemiste instructie dan alsnog gegeven wordt.

Bij langdurig zieke kinderen, langer dan 2 weken, wordt in overleg met de ouders en eventueel de intern begeleider een plan opgesteld m.b.t. schoolwerk om te voorkomen dat er grote hiaten in de kennisontwikkeling ontstaan. In dit plan wordt beschreven welk schoolwerk aan de orde gaat komen, wie de instructie verzorgt, hoe de verwerking plaatsvindt en hoe het contact tussen school en thuis gestalte krijgt.

Bij een ziekenhuisopname van een kind neemt de leerkracht contact op met de ouders en plant zo mogelijk een bezoek aan het ziekenhuis. Afhankelijk van de ernst van de aandoening en de duur van het verblijf geldt het beleid voor kortdurende ziekte of het beleid voor langdurig zieke kinderen.

3.6.9 Kleuterverlenging

Vanuit de wet geredeneerd moeten scholen in beginsel leerlingen die voor 1 januari op school zijn gestart als 4-jarige aan het eind van het volgende schooljaar door laten stromen naar het derde leerjaar. Voor leerlingen die daarna komen geldt dat zij tussen 8 en 8,5 jaar over hun basisschool doen. De leerlingen van voor januari doen er tussen de 7,5 en 8 jaar over. De inspectie hanteert deze beleidslijn (verlenging vanaf 5 jaar en 9 maanden). De school neemt beargumenteerde besluiten tot een extra jaar verlenging en stelt voor deze leerlingen individuele doelen op dat met de ouders wordt besproken.

3.6.10 De overgang van groep 1 naar groep 2

Op de Jules Verne wordt gewerkt met het ontwikkelingsvolgmodel voor groep 1 en 2 van Bosos en de TAK (passieve woordenschat). Op grond van de verkregen informatie en de informatie uit de TAK-passief wordt beslist door de directie of het kind door gaat naar groep 2.

3.6.11 Criteria voor de overgang van groep 2 naar groep 3

Tijdens de groepsbesprekingen worden de leerlingen besproken door de leerkracht samen met de intern begeleider. Wanneer nodig wordt het kind extra ondersteund op de ontwikkelingsgebieden waar het achterblijft. De activiteiten worden vastgelegd in het groepsplan of in een individueel handelingsplan.

We kijken ook naar de pedagogische aspecten. Met name 'redzaamheid', 'speelwerkhouding' en 'leergedrag' moeten voldoende zijn. In januari/februari worden in groep 2 ook de Cito-toetsen Taal voor kleuters en Rekenen voor Kleuters afgenomen. Wij vinden minimaal een III-niveau voorwaarde om in groep 3 goed te kunnen functioneren. In mei wordt nogmaals de Cito-toets afgenomen om de vorderingen te bekijken. Wanneer de informatie uit de Bosos registratielijsten en de Cito-scores zorgen baart, wordt besproken of de leerling een verlengd kleuterjaar krijgt. Ouders worden in januari/februari ingelicht als er twijfel is over het doorstromen naar groep 3. In mei/juni wordt er in overleg met ouders een besluit genomen. Bij een verschil van mening beslist de directie van de school in welke groep het kind geplaatst wordt.

3.6.12 Criteria voor de overgang van groep 3 naar groep 4 en andere groepen

Het belangrijkste criterium dat we hanteren voor de overgang naar groep 4 is afhankelijk van het kind, de leesvaardigheid en de sociaal emotionele ontwikkeling.

Overgang groep 3 naar 4

Uitzonderingen daargelaten zijn de leerlingen eind groep 3 zover gevorderd in het aanvankelijk lezen dat er, in het geval van een doublure, teveel effectieve leertijd verloren gaat door het specifieke begin van groep 3.

Als een kind twijfelachtig overgaat naar groep 4, kan het daar beter in eigen tempo doorwerken dan in groep 3. Tegen de ouders wordt in dat geval duidelijk gezegd, dat ze rekening moeten houden met een doublure in groep 4.

Andere groepen

Een doublure in de overige groepen behoort tot de mogelijkheden. Ouders en kind worden bij deze beslissing meegenomen. In de praktijk zien we dat kinderen vanaf groep 5 niet meer doubleren. Uiteindelijk maakt de directie de beslissing in welke groep het kind geplaatst wordt.

3.6.13 Rapportage

Het volgen van de ontwikkeling van de kinderen gebeurt onder andere aan de hand van observatie door eigen leerkracht en het toetsen; methode gebonden toetsen en de toetsen uit het leerlingvolgsysteem (HGW cyclus).

Halverwege en aan het einde van het schooljaar worden de vorderingen van de kinderen beschreven in het rapport. Naar aanleiding van dit rapport worden de ouders uitgenodigd voor een 10-minutengesprek op school om het rapport te bespreken.

Een uitzondering hierop vormen de kinderen van groep 1 en 2. Er worden wel 10-minutengesprekken gehouden maar er wordt geen rapport mee naar huis gegeven. Wel geeft de leerkracht een overzichtsblad mee en bespreekt aan de hand hiervan de ontwikkeling van het kind.

4. Ons schoolondersteuningsprofiel

Dat wat onze school aan kinderen kan bieden zónder extra ondersteuning van buiten, valt onder de basis- en lichte ondersteuning. Deze wordt bepaald door wet- en regelgeving én door onze ambitie en visie. Het schoolondersteuningsprofiel bevat een aantal wettelijk bepaalde elementen – bijvoorbeeld het pestprotocol – maar verder zijn er veel verschillen mogelijk tussen scholen.

In dit hoofdstuk geven we inzicht in ons schoolondersteuningsprofiel. Dat doen we aan de hand van 9 clusters van onderwijsbehoefte. Een cluster met de daarbij horende aanpak heet: een arrangement. Daarnaast laten we met het profiel zien waarin we ons verder willen ontwikkelen. (Bron clusters: TOPdossier (groeidocument). TOP staat voor TotaalOntwikkelingsPlan.)

4.1 De leerling heeft specifieke behoefte aan een leeromgeving die voorspelbaar en gestructureerd is.

Aanpakken die de school ter beschikking heeft:

- Vrije momenten worden vooraf doorgesproken met de leerling: Wat ga je doen? Hoe ga je dat doen? Wat als het niet lukt?
- In de onderbouw is een gestructureerde leeromgeving/onderwijsleersituatie ingericht in hoeken, met een visualisatie van het hoe en wat per hoek.
- De leerkracht biedt vooraf duidelijkheid en begeleiding bij de uit te voeren taak, waarbij elk aspect wordt ondersteund door visualisaties/pictogrammen (onderbouw). Dit doen wij met de dagplanning en de wisbordjes.
- Elke klas heeft aparte werkplekken en een time out plek bij directie/intern begeleider.
- Elke klas maakt gebruik van maatjes.
- De school betreft de ouder daar waar nodig, zodat voor de leerling een veilige omgeving gecreëerd kan worden. Denk hierbij aan kamp, schoolreis, excursies.
- In alle groepen wordt gebruikgemaakt van het Activerende Directe Instructie Model (ADI model) en Groeps en individueel gericht Pedagogisch en didactisch handelen (GIP).
- Voor bepaalde leerlingen met werkhoudingsproblemen wordt de zelfinstructiemethode van Meichenbaum ingezet.
- Binnen de school hanteren wij de methode Teach like a Champion.

Ambitie:

Verder implementeren van de methode Teach like a Champion om de betrokkenheid en de concentratie van leerlingen te vergroten.

4.2 De leerling heeft specifieke behoefte aan uitdagend en aangepast onderwijs binnen een eigen leerlijn, omdat hij/zij naar verwachting het fundamentele niveau (1F) niet haalt.

Aanpakken die de school ter beschikking heeft:

- Samen met de ouders, de leerling, leerkracht, intern begeleider en orthopedagoog is een OPP (TOPdossier) opgesteld gericht op zelfredzaamheid en probleemoplossend vermogen waarbij de leerling succes ervaart, zich competent voelt en uitgedaagd wordt. Dit doen wij met handelingsgericht werken en het voeren van kindgesprekken.
- De school betreft de leerling bij zijn/haar ontwikkeling door doelen en de resultaten zichtbaar te maken. Wij gebruiken hiervoor "Trots" op formulieren.
- De school maakt bewuste keuzes voor toetsing. Wat heeft de leerling geleerd?
- De school past verschillende vormen van geheugentechnieken gericht toe die de denkhandelingen concreet ondersteunen (bijvoorbeeld een getallenlijn), die erop gericht zijn om de leertijd zo goed mogelijk te besteden, met extra leertijd (meer oefening, stof vertragen, aangepaste doelen). Dit noemen we tempo- of taakdifferentiatie.
- De school hanteert verschillende werkvormen en oefenmogelijkheden gericht op het bereiken van de leerdoelen en het tegemoetkomen aan de onderwijsbehoefte. Dit doen wij door coöperatief te leren, ICT in te zetten en rekening te houden met verschillende leerstijlen.
- De school heeft een pedagogisch klimaat gecreëerd waarbij verschillen normaal en geaccepteerd zijn. Dit doen wij aan de hand van onder andere het programma De Vreedzame School en Rots en Water training.

- De school benadrukt de talenten en mogelijkheden van leerlingen door regelmatig een leerling positief onder de aandacht te brengen (organisatietalent, sporttalent, etc.).
- Binnen de school is een onderwijsassistent aanwezig die extra ondersteuning kan bieden.

4.3 De leerling heeft specifieke behoefte aan een uitdagende, verrijkende, verdiepende en verbrede leeromgeving, die verdergaat dan het bestaande curriculum.

Aanpakken die de school ter beschikking heeft:

- De school signaleert kinderen die behoefte hebben aan een uitdagende, verrijkende, verdiepende en verbrede leeromgeving, die verdergaat dan het bestaande curriculum bijvoorbeeld met behulp van het SiDi 3 protocol.
- De school gebruikt zowel divergente als convergente denktechnieken. Dit doen wij met opdrachten die het kritisch en creatief denken stimuleren, en door aandacht te besteden aan programmeren.
- De school richt een onderzoekende leeromgeving in om leerlingen te laten excelleren. Hier is aandacht voor topdown leren dat gericht is op een aanpak waarbij het proces belangrijker is dan het product. Dit doen we met het werken uit de uitdagersmap en werken via de elektronische leeromgeving (Valjunior/Birdy).
- De school biedt structureel opbrengstgericht onderwijs op maat aan door zichtbaar doelen te stellen en/of door de leerling te laten stellen. Dit wordt gedaan middels kindgesprekken en de doelen in de Uitdagersmap.
- Bepaalde leerlingen worden uitgenodigd om deel te nemen aan de THIM-klas of Masterclass.
- Op school nemen wij in groep 4, 6 en 8 de NSCCT af om onderpresteerders te signaleren.

Ambitie:

Uitbreiden van de uitdagersmap door deze structureel in te zetten en het formuleren van duidelijke doelen. Werken met de onderwijsrobot Eddy.

4.4 De leerling heeft specifieke behoefte aan een taalrijke leeromgeving, waarbij hij/zij taalvaardigheden ontwikkelt in een communicatief ingestelde omgeving waarbij er veel interactie is tussen spreker en ontvanger.

Aanpakken die de school ter beschikking heeft:

- De school heeft de leeromgeving zo ingericht dat de klas is voorzien van diverse hulpmiddelen zoals woorden, symbolen, tafels, spellingregels, leesstrategieën enz.
- Op de Jules Verne wordt gewerkt met de kleuterplusklas. Dit is een voorziening voor kleuters met een lage woordenschat.
- Zie protocol VVE en taalbeleidsplan.
- Er is een logopediste aan de school verbonden.

4.5 De leerling heeft specifieke behoefte aan oplossingsgerichte gedragsinterventietechnieken die de leerling zelfstandig toepast in verschillende situaties.

Aanpakken die de school ter beschikking heeft:

- De school heeft affectieve educatie geïntegreerd in het onderwijs. Dit doen we met De Vreedzame School. Binnen elke groep wordt in het begin van het jaar klassenregels afgesproken en zichtbaar gemaakt. Daarnaast hanteren we schoolregels.
- De school heeft oplossingsgerichte interventietechnieken en oplossingsgerichte vaardigheden geïntegreerd in het onderwijs. Dit doen we met Teach like a Champion.
- De school legt haar grenzen en maatregelen bij gedragsproblemen vast in een protocol. Hierbij blijft de positieve intentie van negatief gedrag in het zicht (systeem van gele en rode kaarten).
- De school heeft een pestprotocol.
- De intern begeleider heeft gesprekken met individuele leerlingen waar leerlingen leren reflecteren op eigen handelen.
- De SCOL (Sociale Competentie Observatie Lijst) wordt 2x per jaar afgenomen. Vanaf groep 6 vullen de leerlingen zelf ook de lijst in. De uitkomst wordt met de leerlingen besproken en er worden afspraken gemaakt.

4.6 De leerling heeft specifieke behoefte aan passend leesonderwijs om leeftijdsadequate teksten te lezen en te begrijpen.

Aanpakken die de school ter beschikking heeft:

- Het leesonderwijs is afgestemd op de onderwijsbehoeften die te maken hebben met intensieve instructie, strategie-ondersteuning, aanpak en materialen, die passen bij de leeftijd. Dit doen wij met Kleuterplein (letterhoepel), Veilig leren lezen, Estafette, Ralfi en Vloeiend en vlot.
- Het leesonderwijs is verrijkt met opdrachten voor stillezen en herhaling, interactie om begrip en beleving te stimuleren, samenwerkend leren en motivatie. Dit doen wij met een elektronische leeromgeving voor geschiedenis, Maatjes lezen en boekenkring.
- Het protocol Leesproblemen en Dyslexie is geïntegreerd in het onderwijs van groep 1 t/m 8.
- Academie072/boekenclub ter ondersteuning van begrijpend lezen en woordenschatontwikkeling.

4.7 De leerling heeft specifieke behoefte aan passend rekenonderwijs om leeftijdsadequate rekenstrategieën toe te passen.

Aanpakken die de school ter beschikking heeft:

- De leerkrachten signaleren leerlingen met rekenproblemen tijdig door systematisch rekengesprekken te voeren en toetsen te analyseren.
- De school werkt volgens de principes van het diagnosticerend onderwijzen en handelingsgerichte procesdiagnostiek, waarbij het protocol Ernstige reken-/wiskunde problemen en dyscalculie (ERWD) leidend is. De intern begeleider neemt indien nodig een rekenonderzoek af en/of vraagt advies van consulent.
- De school is in staat om de leerlingen in 3 subgroepen ondersteuning te bieden, met specifieke instructie en oefenvormen en met (procesgerichte) feedback die gericht is op het verhogen van de reken-wiskunde vaardigheden en betekenisverlening. Dit doen we door gebruik te maken van de verlengde instructie en eventueel kan de onderwijsassistent hierbij ondersteunen.
- Er zijn verschillende rekenmaterialen ter ondersteuning van het rekenproces.

4.8 De leerling heeft specifieke behoefte aan een aangepaste, compenserende en toegankelijke omgeving (lichamelijk, audiologisch en/of visueel).

Aanpakken die de school ter beschikking heeft:

- De school is toegankelijk voor rolstoelgebruik op de benedenverdieping. Er is geen lift aanwezig.
- De school heeft een invalidentoilet zonder ringalarm.
- De deuren in de school zijn rolstoelvriendelijk.
- De school beschikt over hulpmiddelen voor vergroting van teksten voor slechtzienden.
- De school beschikt over een protocol voor medische handelingen op verzoek.
- De school beschikt over een rustruimte (time out plek bij directie/intern begeleider).

Ambitie:

Een traplift en ringalarm kunnen worden gerealiseerd wanneer nodig.

4.9 De leerling heeft specifieke behoefte om zijn/haar leren te ontwikkelen en zichzelf bij te kunnen sturen in het leren (executieve functies).

Aanpakken die de school ter beschikking heeft:

De school is op de hoogte van de executieve vaardigheden en leerkrachten kunnen deze herkennen. Dit doen wij door te observeren, te luisteren naar ouders en het kind. Vervolgens stimuleren wij deze vaardigheden door:

- Respons-inhibitie: nadenken voordat je iets doet. Dit doen wij aan de hand van de Meichenbaum-methode.
- Werkgeheugen: informatie in je geheugen houden bij het uitvoeren van complexe taken. Dit doen wij door complexe taken op te delen in kleine stukken.
- Emotieregulatie: emoties reguleren om doelen te behalen of gedrag te controleren. Dit doen wij bijvoorbeeld met de gevoelsmeter (elke groep heeft zijn eigen methode).
- Flexibiliteit: flexibel omgaan met veranderingen en tegenslag. Dit doen wij door gezelschapspellen te spelen en tijdens de gymlessen.
- Volgehouden aandacht: aandachtig blijven, ondanks afleiding. Dit doen wij met behulp van Teach like a Champion-technieken.

- Taakinitiatie: op tijd en efficiënt aan een taak beginnen in plaats van vluchtgedrag. Dit doen wij door gebruik te maken van Teach like a Champion-technieken.
- Planning/prioritering: de leerlingen werken volgens een dagplanning.
- Timemanagement: tijd inschatten, verdelen en deadlines halen. Dit doen wij door een timetimer in te zetten en door gebruik te maken van Teach like a Champion-technieken.
- Doelgericht gedrag: de leerkracht bespreekt de doelen van de dag en evalueert deze met de leerlingen.
- Metacognitie: de leerkracht houdt het leerproces in de gaten en helpt leerlingen wanneer dit nodig is. De leerling reflecteert samen met de leerkracht op het proces.
- Kinderen met weinig zelfvertrouwen kunnen deelnemen aan: Playing for Success

Ambitie:

- Organisatie: informatie en materialen ordenen. Dit doen wij door bijvoorbeeld een vak een kleur te geven, een foto van 'hoe ziet mijn werkplek eruit'/ 'hoe ziet mijn opgeruimde la eruit'.
- Doelgericht gedrag: doelen formuleren en realiseren zonder je te laten afschrikken. De school bespreekt doelen vooraf, maakt deze zichtbaar, bespreekt de haalbaarheid, laat kinderen vooraf inschatten hoe groot de kans is dat het behaald wordt.

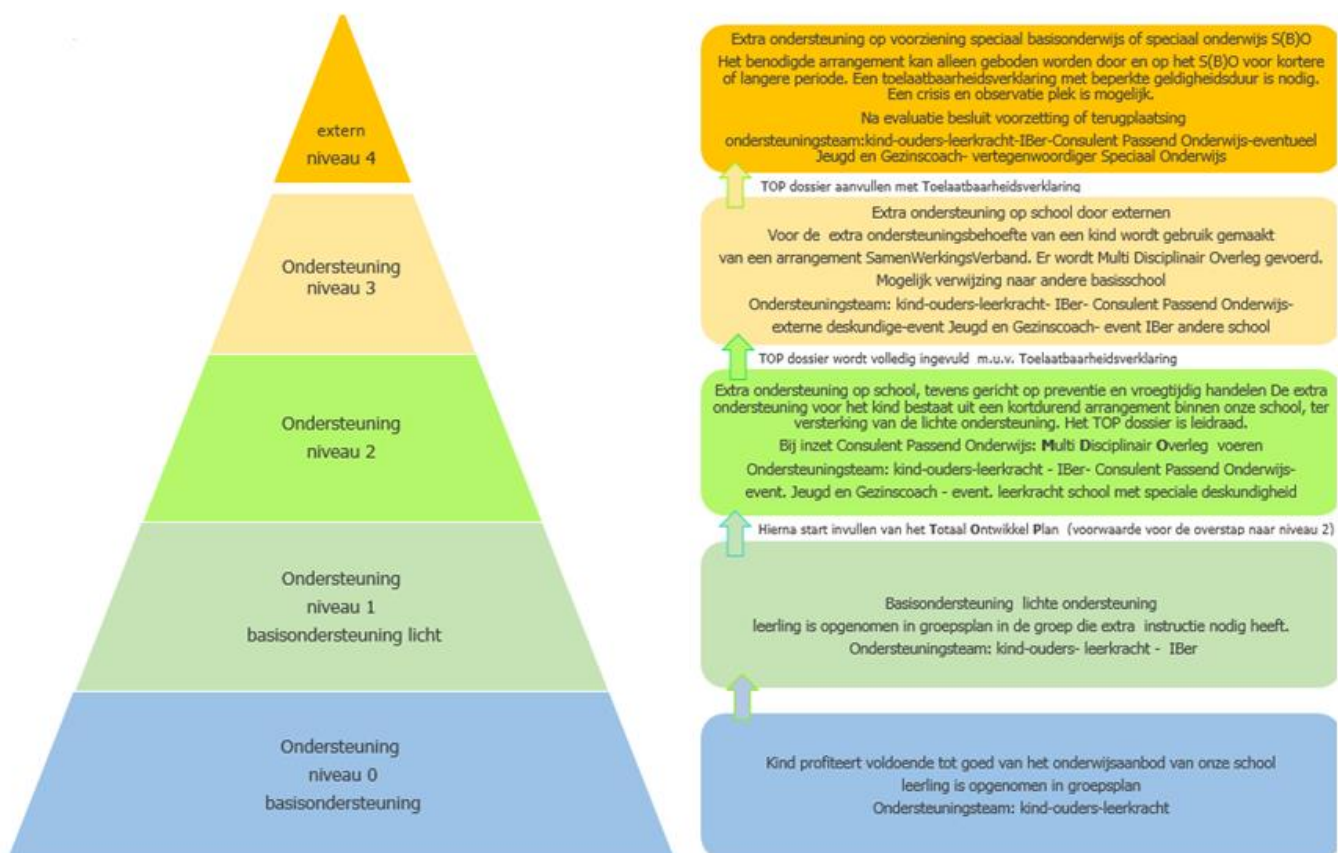
5. Extra ondersteuning: ondersteuningsniveaus en werkwijze

5.1 Ondersteuningsniveaus

Uw kind krijgt op school de ondersteuning die passend is: zo licht als mogelijk en zo zwaar als nodig. We evalueren regelmatig. Is er meer of juist minder nodig? Dan passen we het niveau van ondersteuning aan.

We onderscheiden vier niveaus van ondersteuning:

- ondersteuningsniveau 0: het kind ontwikkelt zich goed met het onderwijs dat onze school biedt.
- ondersteuningsniveau 1: lichte ondersteuning als onderdeel van de basisondersteuning;
- ondersteuningsniveau 2: extra ondersteuning binnen de school, gericht op preventie en vroegtijdig handelen;
- ondersteuningsniveau 3: extra ondersteuning door externen;
- ondersteuningsniveau 4: speciaal basisonderwijs of speciaal onderwijs, S(B)O.

Niveau 0: Basisondersteuning

Het kind ontwikkelt zich goed met het onderwijs dat onze school biedt.

Ondersteuningsteam:

- kind
- ouders
- leerkracht

Niveau 1: lichte ondersteuning als onderdeel van de basisondersteuning

De leerkracht, intern begeleider, ouders of leerling hebben zorgen over – bijvoorbeeld – de cognitieve, lichamelijke en/of sociaal-emotionele ontwikkeling. Uw kind komt daarom in de leerlingbespreking. Op basis van een brede analyse wordt er een plan opgesteld: één kind, één plan.

We kunnen ervoor kiezen het TOPdossier, voormalig groeidocument, deel A en B te gebruiken als hulpmiddel bij de analyse. Uw kind wordt altijd een tweede keer besproken in de leerlingbespreking – ook als het goed gaat. Is de lichte ondersteuning onvoldoende? Dan wordt opgeschaald naar ondersteuningsniveau 2.

Ondersteuningsteam:

- kind
- ouders
- leerkracht
- intern begeleider

Niveau 2: extra ondersteuning binnen de school, gericht op preventie en vroegtijdig handelen

Onze school schakelt één van de consultants van het samenwerkingsverband in. De extra ondersteuning voor het kind bestaat uit een kortdurend arrangement binnen onze school, ter versterking van de lichte ondersteuning. Het TOPdossier is leidraad voor de analyse, het plan, het overeenstemmingsgesprek en de evaluatie.

Ondersteuningsteam:

- kind
- ouders
- leerkracht
- intern begeleider
- consultant van het samenwerkingsverband
- eventueel jeugdhulp
- eventueel leerkracht school met speciale deskundigheid

Niveau 3: extra ondersteuning door externen

Om aan de extra ondersteuningsbehoefte van uw kind te voldoen, is het nodig dat onze school gebruikmaakt van een arrangement van – bijvoorbeeld – een andere basisschool of een S(B)O óf dat onze school extra ondersteuning binnenhaalt.

De ondersteuning vindt plaats binnen onze school, buiten school of op een andere school. De consultant van het samenwerkingsverband organiseert de benodigde deskundigheid. Het TOPdossier wordt volledig ingevuld, behalve het gedeelte TLV (toelaatbaarheidsverklaring).

Ondersteuningsteam:

- kind
- ouders
- leerkracht
- intern begeleider
- consultant van het samenwerkingsverband
- externe deskundige
- eventueel jeugdhulp
- eventueel intern begeleider van andere school

Niveau 4: speciaal basisonderwijs of speciaal onderwijs, S(B)O

Het benodigde arrangement kan alleen geboden worden door het S(B)O – voor een korte of langere periode. Vóór de toelating wordt het ondersteuningsteam versterkt met medewerkers van het S(B)O. Het TOPdossier wordt volledig ingevuld. De consultant van het samenwerkingsverband brengt het in bij de toewijzingscommissie. Periodiek wordt geëvalueerd of S(B)O nog steeds het best past bij uw kind.

Ondersteuningsteam:

- kind
- ouders
- leerkracht
- intern begeleider
- consultant van het samenwerkingsverband

- eventueel jeugdhulp
- vertegenwoordiger S(B)O

5.2 Werkwijze

Om uw kind passend onderwijs te bieden, hanteren alle scholen in Noord-Kennemerland dezelfde werkwijze. Daardoor kunnen we goed samenwerken. Een belangrijk hulpmiddel is het TOPdossier (voorheen: groeidocument).

Heeft uw kind extra ondersteuning nodig? Dan bepalen de leerkracht en intern begeleider welk niveau van ondersteuning passend is. Indien nodig schakelen we de consultant van het samenwerkingsverband in.

Overleg tussen school en u

We bespreken zorgvuldig wat uw kind precies nodig heeft. Wie is uw kind als persoon? Wat gaat er goed? Wat gaat er minder goed? Wat is er nodig om te zorgen dat het beter gaat? In het zogeheten multidisciplinair overleg (MDO) bent u een belangrijke gesprekspartner. Hierbij is ook de consultant van het samenwerkingsverband aanwezig.

Overleg met andere professionals

Soms worden er ook andere professionals betrokken bij het MDO. Bijvoorbeeld medewerkers van jeugdhulp, gemeente of zorginstellingen. Iedereen brengt zijn eigen gezichtspunt in. Zo ontstaat een gezamenlijk plan voor de juiste vervolgstappen.

TOPdossier

Het TOPdossier is een werkdocument dat ons praktische handvatten biedt om een leerling effectief te ondersteunen. Als ouder wordt u actief betrokken bij het invullen van het TOPdossier.

Alle scholen en samenwerkende instanties zoals jeugdhulp en zorg werken met het TOPdossier – vanuit de gedachte: één kind, één plan.

Het TOPdossier:

- geeft een **goed beeld** van de ontwikkeling en behoeften van een leerling, én van de ondersteuningsbehoeften van de leerkracht, school en ouders.
- is **gespreksleidraad** bij de bespreking van de leerling in het multidisciplinair overleg (MDO).
- bevat, indien aan de orde, het **ontwikkelingsperspectief** (OPP) van de leerling.
- biedt **eenduidigheid en onderbouwing** van vervolgstappen.
- biedt mogelijkheden om met externe jeugdhulpverleners en voortgezet onderwijs samen te werken – **één kind, één plan**.

Werkgebieden

We willen uw kind passend onderwijs dicht bij huis bieden: in ons werkgebied werken alle scholen samen, over de muren van de schoolbesturen heen. Het samenwerkingsverband kent 8 werkgebieden. We bundelen onze krachten, wisselen kennis uit en weten van elkaar welke expertise er is.

Meer over de werkwijze

Voor professionals heeft het samenwerkingsverband de werkwijze beschreven in de 'Handleiding TOPdossier, stappen en procedures'. Deze zijn ook voor u toegankelijk. Hebt u vragen? U kunt terecht bij de leerkracht, intern begeleider of bij de consultant van het samenwerkingsverband.

6. Grenzen aan de ondersteuning van onze school

Nadat we de behoeften van uw kind goed in kaart hebben gebracht, kan duidelijk worden dat het antwoord op sommige ondersteuningsvragen buiten het bereik van onze school ligt. Deze grens in ondersteuning is niet altijd scherp. Het aangeven van grenzen is maatwerk. Analyse, eerlijkheid en helderheid zijn belangrijk om de grens van het kunnen te bepalen.

Uitgaand van wat uw kind nodig heeft, zoeken we dan samen met u en het samenwerkingsverband een passende plek voor uw kind. We kijken samen naar wat het beste is voor uw kind. Het belangrijkste is dat het kind zich optimaal kan ontwikkelen en krijgt wat daarvoor nodig is.

Het uitgangspunt bij een beslissing over een plek voor een kind is dat er een plaatsing kan worden gerealiseerd die perspectief biedt voor kind en school. De school moet kunnen voldoen aan de zorgbehoefte van het kind. Een plek voor een kind moet de draagkracht van de school niet te boven gaan. Een plaatsing moet in het schoolteam besproken worden en een plaatsing moet door het team worden onderschreven omdat er anders geen continuïteit is. Er wordt met name ook gekeken naar de groep (sociaal- emotionele opbouw groep) en de capaciteiten van de leerkracht om een dergelijk kind op te vangen. Het kan zijn dat de school vindt dat zij niet in staat is de leerling de vereiste zorg te bieden.

In verband met de zorg voor het kind hanteren we een aantal uitgangspunten (in willekeurige volgorde):

- a) groepsgrootte;
- b) samenstelling groep;
- c) effect op onderwijs aan reeds aanwezige leerlingen;
- d) deskundigheid personeel;
- e) beschikbaarheid personeel (tekort, ziekteverzuim);
- f) de mogelijkheden van begeleiding door de ouder;
- g) benodigde middelen (kosten extra personeel);
- h) de gevergte aanpassing in de organisatie, de begeleiding en het onderwijs;
- i) werkdruk.

Al deze omstandigheden kunnen ieder voor zich in een bepaalde mate bijdragen aan een verantwoorde beslissing om tot plaatsing of verwijzing over te gaan.

Aandachtspunten bij de keuze voor regulier of speciaal onderwijs zijn:

- De mogelijkheden en beperkingen van het kind. Wat kan het kind wel en wat kan het niet aan?
- Reistijd en afstand. Kan het kind de reistijd aan?
- Wat is het belang en eventueel de meerwaarde van het omgaan met niet-gehandicapte leeftijdsgenootjes?
- Wat is de meerwaarde van specifiek op het kind afgestemd onderwijs?
- Zijn er therapieën nodig onder schooltijd en zijn die te realiseren?
- Wat zijn de mogelijkheden na het basisonderwijs, dus aansluiting op het voortgezet onderwijs?
- Is het wenselijk dat kinderen uit een gezin op dezelfde school zitten?
- Waar liggen de grenzen van de school om een kind op succesvolle wijze te kunnen aannemen?

Bijlagen

Te vinden op www.obsjulesverne.nl:

TOPdossier, Handleiding TOPdossier, Stappen en procedures (zie ook www.ppo-nk.nl)
Begeleiding leerlingen met een ontwikkelingsvoorsprong en meerbegaafde leerlingen
Verzuimbeleid
Klachtenprotocol
Pestprotocol
Protocol voor medische handelingen
Meldcode Huiselijk geweld en kindermishandeling
VVE beleidsplan
Protocol toetsafname en registratie
Taalbeleidsplan
protocol Leesproblemen en Dyslexie
Protocol Vroegsignalering
Procedure selectie van leerlingen voor de THIM-klas en de Masterclass

Te vinden op www.ppo-nk.nl:

Protocol PO-VO

Op school in te zien:

Toetskalender
Protocol leerlingdossier en privacy
Protocol ernstige wiskunde- en rekenproblemen en dyscalculie (ERWD)